

תיכונות
ככה עולים כיתה בחיים

רמת הבחינה: גמר עולים חדשים
מועד הבחינה: קיץ תשע"ט, 2019
היקף הבחינה: יחידה אחת
מספר השאלון: 883121

הבנה, לשון ומשמעות המילים- לעולים

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה:

פרק ראשון: הבנה והבעה - 24 נקודות
פרק שני: אוצר מילים ומשמעים ושם המספר - 52 נקודות
פרק שלישי: תחביר ומערכת הפועל - 24 נקודות
סה"כ - 100 נקודות

א. הוראות מיוחדות: כתבו את התשובות בגוף הבחינה במקומות המיועדים לכך.

כתבו בכתב ברור, ציינו סימני פיסוק. קראו את התשובות ותקנו את הדרוש תיקון.

ג. מלאו אות הפרטים הבאים:

פרטי הנבחן:	פרטי מרכז ההשכלה:
מספר הנבחן ברשימה:	שם המוסד:
שם משפחה + פרטי:	שם היישוב:
	שם מרכז הבחינה:
ת.ז.	

בהצלחה!

שם המעריך:
ציון הבחינה:

קראו את הטקסט וענו על השאלות שלאחריו.

עיתוני הנייר – לאן? / יובל דרור

1. עיתון הנייר הוא כלי תקשורת נפוץ ומרכזי. לאחרונה, עם הופעת המרשקת (אינטרנט), העיתון עבר מהפך אמיתי. לצד העיתונים המודפסים, התחילו להופיע עיתונים מקוונים (עיתונים ברשת האינטרנט).
2. יש הבדלים רבים בין העיתון המקוון ובין עיתון הנייר. אחד ההבדלים הבולטים הוא דרך הקריאה בשני סוגי העיתונים. בעיתון הנייר הקריאה היא רצופה והמשכית. בניגוד לכך, הקריאה בעיתון המקוון יכולה להיות "רב-כיוונית". זאת, מפני שבכל כתבה אפשר לשלב קישוריות (לינקים), המפנות את הקורא לאתרים אחרים. הקורא יכול לבחור לעבור מהכתבה הראשית להרחבה בנושא כלשהו, ומשם יכול לפנות להרחבה נוספת ולעוד ועוד הרחבות. לפעמים הוא יכול להגיע למקום שהקשר שלו אל הכתבה המקורית מקרי לחלוטין.
3. כמה מן ההבדלים מעניקים לעיתון המקוון יתרונות בהשוואה לעיתון הנייר. למשל, ליצור קשר מיידי בין הכותב לקורא. אם כתבה שאתם קוראים בעיתון הנייר מכעיסה אתכם, אינכם יכולים לשתף בכך מיד את הכותב. אבל אילו הייתם קוראים את הדברים במרשתת, רוב הסיכויים שהייתם יכולים להביע מיד את דעתכם עליהם. בעיתונים מקוונים קיימת אפשרות להוסיף תגובות (טוקבק) בתחתית הטקסט, ובחלק מהאתרים אפילו אפשר לתת ציון לכתבות.
4. יתרון נוסף הוא לשלב בעיתון המקוון קטעי וידאו וקטעי שמע (אודיו). יש עיתונים מקוונים שגם מאפשרים לפתוח יומן-רשת (בלוג) בקלות וללא תשלום, ולפרסם בו כל סוג של מידע. בדרך זו כמעט כל אחד יכול לפרסם את דעותיו, את ידיעותיו ואת חוויותיו.
5. היתרונות של העיתון המקוון גורמים למהפך בעיתונות המודפסת. היום עיתוני הנייר נלחמים על חייהם, ובמקומות רבים בעולם אפילו עיתונים ותיקים ומפורסמים מאוד סוגרים את המשרדים ומפסיקים לעבוד.
6. מה יעלה בגורל עיתוני הנייר? יכול להיות שבקרוב יתרחש מהפך של ממש, ונקרא עיתונים רק במרשתת. האם אלה חדשות טובות? תלוי את מי שואלים. אני, לדוגמה, אתגעגע מאוד לעיתון הנייר.

© כל הזכויות שמורות למחבר ולעיניים.

מעובד לפי מאמרו של יובל דרור * "כולם עיתונאים וצלמים", שהתפרסם בכתב העת עיניים, גיליון 115, מארס 2010.

(מתוך מבחן מיצ"ב של משרד החינוך, מאי 2012)

פרק ראשון - הבנה (24 נקודות – לכל שאלה 6 נקודות)

יש לענות על שתי שאלות מתוך השאלות 1-3 :

1. ציינו שני יתרונות שיש לעיתון המקוון בהשוואה לעיתון הנייר. (6 נק')

יתרון ראשון: _____

יתרון שני: _____

2. בפסקה 2 כתוב: "אחד ההבדלים הבולטים הוא דרך הקריאה בשני סוגי העיתונים".

א. מהי דרך הקריאה בעיתון הנייר? (3 נק')

ב. מהי דרך הקריאה בעיתון המקוון? (3 נק')

3. איזו כותרת היא המתאימה ביותר לפסקות 3 - 4 - 5? (סמנו) (6 נק')

א. ההיסטוריה של העיתון המודפס.

ב. החסרונות של העיתון המקוון בהשוואה לעיתון הנייר.

ג. היתרונות של העיתון המקוון בהשוואה לעיתון הנייר.

ענו על שתי השאלות הבאות:

4. תחום החיים שבו עוסק הטקסט הוא: (סמנו את התשובה הנכונה) (6 נק')
א. טבע וסביבה

ב. חינוך

ג. תקשורת

5. מהו הרעיון המרכזי בטקסט? כתבו 4–5 שורות. (6 נק')

פרק שני - אוצר מילים ומשמעים ושם המספר (52 נקודות)

יש לענות על כל השאלות בפרק זה (שאלות: 6 - 14)

6. בפסקה 3 כתוב: "כמה מן ההבדלים **מעניקים** לעיתון המקוון...".
(4 נק') מילה מתאימה להחליף את המילה **מעניקים**: (סמנו)
- א. מרגישים
 - ב. לוקחים
 - ג. נותנים
7. בפסקה 2 כתוב: "**בניגוד לכך**, הקריאה בעיתון המקוון יכולה להיות 'רב-כיוונית'
(4 נק') הכוונה **במשפט זה** היא (סמנו):
- א. הקריאה בעיתון המקוון היא בשני הכיוונים: מימין לשמאל, ומשמאל לימין.
 - ב. הקריאה בעיתון המקוון מרחיבה את הידע של הקוראים לכיוונים נוספים.
 - ג. הקריאה בעיתון המקוון יכולה להיות עם הרבה שפות באותו הזמן.
8. בפסקה 6 מופיעה המילה "**יתרחש**".
(4 נק') הפירוש שלה הוא: (סמנו)
- א. ייגמר
 - ב. יקרה
 - ג. ייפסק

9. בטקסט מופיעה המילה "ציון". (פסקה 3)

במילון "רב מילים" (מאת יעקב שויקה) ישנם ההסברים הבאים למילה "ציון":

- א. ציון – מספר או ביטוי המשמש להערכת הישג בבחינה או במבחן. מספר או סימן המביעים את איכותו של דבר או את ההערכה אליו.
- ב. ציון – סימן או סמל, שמטרתם לעזור בזיהוי או בהתמצאות, כמו למשל כוכביות ומספרים בגוף הטקסט אשר מפנים להערות.
- ג. ציון – אזכור, פירוט, הפניית תשומת לב למשהו. הפעולה של מי שמציין דבר מה.

א. המילה "ציון" בפסקה 3 מתאימה להסבר סעיף _____

במילון. (4 נק')

ב. כתבו משפט אחד משלכם עם המילה "ציון" שלא מתוך הטקסט.

(4 נק')

10. לפניכם צירופי מילים מהטקסט:

העיתונות המודפסת, אמצעי תקשורת, קשר מידי

שבצו אותם במשפטים הבאים: (6 נק')

א. אם את לא מרגישה טוב, יש ליצור _____ עם הרופא שלך.

ב. העיתונים, הרדיו והטלוויזיה הם _____ נפוצים.

ג. תעשיית _____ עוברת שינויים רבים, במיוחד עם הופעת המרשתת (האינטרנט).

11. בפסקה 5 כתובה המילה "ותיקים".

סמנו את המילה המנוגדת למילה הזאת: (4 נק')

א. מנוסים

ב. צעירים

ג. רגילים

12. שדה סמנטי

(4 נק')

במאמר מופיעות המילים הבאות: מידע, כתבה, קורא, טקסט
מילים אלה שייכות לשדה הסמנטי הבא: (סמנו)

א. גיאוגרפיה

ב. תקשורת

ג. חינוך

(4 נק')

13. א. דרך התצורה של המילים הבאות היא הלחם בסיסים

פרקו את ההלחמים למרכיביהם:

רַכָּבָל _____

כְּדוֹרָגֶל _____

כְּסָפוֹמֶט _____

רְמִזוֹר _____

(8 נק')

ב. מיינו את השמות במחסן לפי המשקלים.

מְקַטֵּל (מכשירים וכלי עבודה)	סיומת אי (בעלי מקצוע)	קֶטֶל (בעלי מקצוע)	קֶטְלָת (מחלות)

מחסן: מְקַרֵּר, צִיָּר, עֵתוֹנָאִי, מְסַמֵּר, מוֹזִיקָאִי, אֲדָמָת, נָגֵר, חֲצֻבָת

14. שם המספר

(6 נק')

כתבו במילים את המספרים:

א. יש לפחות 3 _____ הבדלים בין העיתון המקוון ובין עיתון הנייר.

ב. המחירים של עיתוני הנייר ירדו ב- 10% _____ אחוזים.

ג. בכיתה שלנו רק 13 _____ תלמידות קוראות עיתונים מודפסים.

פרק שלישי – תחביר ומערכת הפועל (24 נקודות, לכל שאלה 6 נק')

בפרק זה כולל שמונה שאלות:

ארבע שאלות (15 – 18) מתחום התחביר.

ארבע שאלות (19 – 22) מתחום הפועל.

ענו על ארבע שאלות. תוכלו לבחור מתחום התחביר או מתחום הפועל או משניהם, כרצונכם.

תחביר

15. סמנו את הנושא במשפט בקן אחד ואת הנשוא בשני קווים. (6 נק')

עיתון הנייר הפך לכלי תקשורת נפוץ מאוד.

16. סמנו את הנושא במשפט בקן אחד ואת הנשוא בשני קווים.

6 נק') אני אתגעגע מאוד לעיתון הנייר.

17. עיתונים מקוונים הופיעו במרשתת.

6 נק') המשפט הזה הוא (סמנו את התשובה הנכונה):

פשוט מחובר מורכב

18. אם כתבה שאתם קוראים בעיתון נייר מכעיסה אתכם, אינכם יכולים לשתף בכך

מיד את הכותב.

6 נק') המשפט הזה הוא (סמנו את התשובה הנכונה):

פשוט מחובר מורכב

מערכת הפועל

19. א. כתבו את השורש של כל שם פעולה

ב. כתבו פועל בנטייה מאותו השורש (לפי בחירתכם) (6 נק')
(6 נק')

שם הפעולה	השורש	פועל בנטייה
דריכות	ד.ר.כ	דרכנו
שתוף		
פתיחה		
הרחבה		

20. כתבו בטבלה את השורש ואת הבניין של הפעלים הבאים: (6 נק')

פועל	בניין	שורש
נלחמים		
סוגר		
התחילו		

21. השלימו את החסר, הקפידו על צורת הגוף הנכונה (6 נק')

דוגמה: בזמן עבר: הם הִצְלִיחוּ ; בזמן עתיד: הם יִצְלִיחוּ

א. בזמן הווה: הם מְשַׁלְּבִים ; בזמן עבר: הם _____

ב. בזמן עתיד: היא תִּפְסֵיק ; בזמן הווה: היא _____

ג. בזמן עבר: הוא קָעַס ; בזמן עתיד: הוא _____

22. "אם כתבה שאתם קוראים, מכעיסה אתכם..." (פסקה 3)

בפועל "מְכַעֵסָה" ציינו-

א. את הבניין _____ (2 נק')

ב. את השורש _____ (2 נק')

ג. הקיפו בעיגול את משמעות הבניין:

גרימת פעולה; הדדיות; פעולה רגילה (2 נק')

בהצלחה!

